

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenščina v duhovenskih uradih.

Iz Ptuja 8. julija. [Izv. dop.]

Letos radostno, vsaj navdušen poročam o duhovenski skupščini vršivši se dné 5. julija v Ptuj. Zapisnik sestavljen je vsled glasovanja v slovenščini, in vsa razprava tekla je v naši domačej besedi tako, ka nij bilo slišati tevtonskega glasu inace nego jedino pri čitanji poročevalnih izdelkov, g. M. Meško zložil je svojo nalogo v našini. Po opravljenem dnevnem redu in stavljenih nekih nasvetih čital je prečastni gospodin prvosednik naslednjo resolucijo: „Velečastna duhovenska skupščina zbrana iz dekanovine Ptujске, Velikonedeljske in Završke dné 5. julija 1880 v Ptuj sklenila je, mahoma poslati prošnjo na visoko c. k. ministerstvo za bogočastje in nauk, da odstrani protizakonito ministerko naredbo od dné 22. februarja 1872 velečo, ka pač nij vzroka odstopiti od dosedanje navade uradovanja, to je, ka se ne sme slovenski uradovati, — in ista skupščina zahteva, da visoka c. k. vlada v soglasji z ustavo od dné 21. decembra 1867 § 19. naročito izreče, ka se sme uradovati, recimo od dné 1. januarja 1881, pri vseh župnih uradih na Slovenskem v slovenščini kakor na Hrvatskem v hrvaščini.“ Predlagatelj B. Raić priložil je podkrepu razve razlogov navedenih v „Slov. Nřr.“ od dné 3. julija tudi to, ka naše slovensko svečeništvo uživa dandenašnji pri ljudstvu brezpogojno zaupnost, ker narod razvideva, ka dušni voditelji nijso sleparji, nego delajo vselej pravično, pošteno in koristno onim, mej katerimi, za ktere in od katerih živé, in drugače kot vestni, narod resno in iskreno ljubeči spametniki delati ne morejo in ne smejo. Sedaj se prerajajo politiske in narodne razmere, dolžnost svečeniška torej je prvo kolo igrati, ter porabno in brez strahu jasno svetiti z glasovitim vzgledom svojcem; ako se po vsej pravici zahteva od raznih posvetnih uradov, da se loté materinščine, koliko več treba je isto terjati od našega svečeništva, katero je po izbor narodno, in — ponosno naglašujem — povse zmožno slovenščine v besedi in pismu, da lahko točno in sijajno odgovarja temu dičnemu pozvanju brez težkoč in ovirov. Letos slavi se tisočletni spomin obrednega jezika slovanskega; potrjenega po njegovej svetosti Ivanu VIII., stavimo si stalen spomenik s tem, ka zahtevamo od visoke c. k. vlade naš jezik v župnijskih in stolniških uradih. K temu nas izredno osrčuje in navdušuje preugodna prikazen dogodivša se dné 27. junija 1880 v Rimu, kjer je bila poslavljena tisočletnica slovanskega

bogoslužja s tem, ka je v slovanskem jeziku mašo maševal častni otec Ivančević, mladi klerici vzeti iz „Propagande“ pevali so slovanske pesni; prisotstvovalo je več Rimljanov, a nijeden nij se spodtikal na slovanskem bogoslužji. Pri slovesnem obedu nazdravil je prečastni g. kanonik Cručić Levu XIII., „koi je veoma radostno primio viest ob ovoj svečanosti, pa ni s daleka možda mislio zabraniti slovansko pjevanje u cerkvi u Rimu. Dodao je prečastni i učeni kanonik, da pape u obće nisu bili protivnici slovanskoga bogoslužja, već su mu pravi protivnici negdje drugdje bili.“ Gospoda! pri prestolnici rimskega papeža vršila se je slovanska maša in glavar vsega katolištva radoval se je jako te svečanosti, kaj bi torej v naši jugoslovanskej domovini oviralo v sestvarnika, odkupitelja in duha tolažnika v mašnej daritvi čestiti v našini?

Ta prijetna dogodba naj nas podbuja ne-trudoma na to delati, da se slovenščina povzdigne na slavno pozorišče duhovenskih uredov, vsaj zakon to dovoljuje, a samo neprijazna uprava nam nasprotuje.

Ne da se pregoreti, da ne naznam, ka so mej podkrepljanjem lesketale se iz blagih očij solzice kakor prezorni biseri. Po daljnih razgovorih bila je navedena resolucija soglasno od vseh 32 pričujočih svečnikov sprejeta. — Slava prečastnemu g. proštu M. Modrinjaku, kateri je izključivo vodil vso obravnavo slovenski, in najbrže je ta vredni dostojenstvenik prvi narekoval zapisnik v slovenščini pri takih skupščinah; živel zdrav in krepak na mnogaja leta, da vidi poprav in prerod naših sedaj še kukavnih razmer in srečnejšo bodočnost Slovenstva. Slava tudi častnim skupščinarjem, kateri so osvetljali si lice pred slovenskim svetom. Bratje slovenski svečeniki! „nasledujte primer naš ratu sad u tom.“ — Ta den je, kakor trdno upamo, na vso bodočnost pokopano za slovensko duhovenstvo našega kraja izdelavanje konferenčnih nalog v Lutrovem jeziku, ki naj počiva mirno in spava sladko neprebudljivo spanje. Amen.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(14. in zadnja seja dné 13. julija.)

Poslanec Navratil izroči prošnjo občine črnomeljske za podporo naprave vodovoda. Prošnja se izroči gospodarskemu odseku.

Vrši se volitev jednega namestnika deželnega odbornika iz vrste poslancev kmetskih občin namesto dr. Poklukarja, ki se je odpovedal. Izvoljen je z vsemi glasovi proti jednemu poslanec Grasselli, kateri izjavlja, da prevzame to mesto.

Postava za povzdigo ribištva in postava za požarno čuvarstvo in požarni red odobré se v tretjem branji.

Poslanec Grasselli poroča v imenu finančnega odseka o predlogu deželnega odbora gledé naprave novih bolnišnic in udeležbe občin pri bolniških troških.

Poročevalec pravi, da je to vprašanje jako velike važnosti, kajti bolniški troški so narastli uže na 120.000 gl. na leto. Vprašali so se drugi deželni odbori, kako se pri njih ravna in poizvedelo se je, da 6 dežel plačuje vse troške, v osmih deželah pa občine povračajo nekoliko troškov; na Goriškem pa plačajo vse troške občine. Gotovo je, da dajejo nekateri županje pri tej stvari veliko potuhe, ker kaj lahko izročajo ubožne liste, akoravno bi mnogo bolnikov lahko plačevalo sami zase. Treba bode tedaj pomisliti, ali bi ne bilo umestno navaliti nekoliko troškov za bolnike občinam, da se bode nekoliko omejilo izdavanje ubožnih listov od strani občin, ki jih dajejo skoraj vsakemu. Poročevalec tedaj nasvetuje, naj se deželnemu odboru naroči obračati na ta predmet vso pozornost in v prihodnjem zasedanji deželnemu zboru na drobno poročati, ali bi občine ne plačevale nekoliko bolniških troškov, da bi ne izdaval ubožnih listov vsakemu.

Predlog se sprejme.

Izroči se prošnja občine Krško, naj bi se delalo na to, da se napravi postava, katera določuje, da se imajo pri elementarnih škodah odpisati davki. Ta prošnja se izroči deželnemu odboru v poročanje.

Poslanec Grasselli poroča o proračunu za leto 1880 in nasvetuje:

1. Slavní deželni zbor naj blagovoli potrditi
 - a) v proračunu bolniškega zaklada potrebščino 63.982 gl. 12 kr., zaklado 10.565 gl. 52½ kr.;
 - b) v proračunu porodniškega zaklada potrebščino 4332 gl. 72 kr., zaklado 825 gl. 60 kr.;
 - c) v proračunu najdeniškega zaklada potrebščino 13.821 gl. 44 kr., zaklado 518 gl. 20 kr.;
 - d) v proračunu blazniškega zaklada potrebščino 33.980 gl. 54 kr., zaklado 3202 gl. 88½ kr.

2. Slavní deželni zbor naj sklène, da je deželnemu odboru nalog, se slavnim mestnim zastopom ljubljanskim takoj stopiti v dogovor zaradi nakupa mestne ledenice, in to dogovarjanje pospeševati tako, da bode moči še letos graditi novo ledenico, če ljubljanskega mesta kupni pogoji ne bodo ugodni deželi.

3. Slavní deželni zbor naj naroči deželnemu odboru, skrbeti za to, da se bodo deželnih dobrotelnih naprav upravni uradniki v

svojem poslu skupno z zdravniki vozili na Studenec.

Odobri se.

Poslanec Grasselli nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj za leto 1881 blagovoli odobriti:

- a) v proračunu bolnišnega zaklada potrebščine 63 841 gl. 1½ kr., zaklade 9860 gl. 81 kr.;
- b) v proračunu porodnišnega zaklada potrebščine 4382 gl. 72 kr., zaklade 735 gl. 60 kr.;
- c) v proračunu najdenišnega zaklada potrebščine 11.696 gl. 44 kr., zaklade 358 gl. 20 kr.;
- d) v proračunu blazničnega zaklada potrebščine 34.995 gl. 54 kr., zaklade 4147 gl. 89 kr.

Odobri se.

Dr. Schrey poroča v imenu finančnega odseka o proračunu stavbenega zaklada za blaznico in nasvetuje:

1. Za l. 1880 iznaša potrebščina 72.057 gl. 67 kr., dohodki 622 gl., tedaj je primanjkljaja 71.455 gl. 67 kr.

2. Za l. 1881 iznašajo potrebščine 5896 gl. 4 kr., dohodki 706 gl., tedaj je primanjkljaja 5190 gl. 4 kr.

3. V pokritje primanjkljajev:

za leto 1880 z	11.520 gl. 67 kr.
" " 1881 "	5.190 " 4 "
skupaj s	161710 gl. 71 kr.

se pooblastuje deželni odbor, zastaviti začasno, ako je treba, ono število k prvotnemu premoženju deželnega zaklada spadajočih obligacij, ki se potrebujejo v ta namen, da se vzame na posodo posojilo v znesku 16.710 gl. 71 kr.

4. Deželnemu odboru se nalaga, pridobiti sklepu zarad zastave pod točko 3. zaznamovanih obligacij najvišje potrjenje.

Odobri se.

Poslanec dr. Schaffer poroča v imenu finančnega odseka in nasvetuje sledeči načrt postav, s katero se dopolne naredbe zadevajoče postavne določbe v gospodarstvu mestne občine ljubljanske in drugih občin kakor tudi okrajnih cestnih odborov na Kranjskem, potem glavnega odbora za obdelavanje ljubljanskega mahú zavoljo priklad k neposrednim (pravim) davkom:

S privolitvijo deželnega zbora Moje vodinje Kranjske ukazujem v dopolnitev postav dné 13. maja l. 1876 dež. zak. št. 10 — dné 17. februarja l. 1866 dež. zak. št. 2 § 79, — dné 5. marca l. 1873 dež. zak. št. 8 § 8 — in dné 23. avgusta l. 1877 dež. zak. št. 14 § 37, tako-le:

§ 1. Od prvega januarja l. 1881 začenši imajo po navedenih postavnih določbah tisti odstotki (procenti), nad katere ljubljanski občinski svet in odbori drugih občin, potem okrajni cestni odbori na Kranjskem, kakor tudi glavni odbor za obdelovanje ljubljanskega mahu ne smejo vpeljati prikladov k neposrednim (pravim) davkom brez dovoljenja, bodi si deželnega odbora, bodi si deželnega zbora ali pa brez deželne postave, veljavnost za celo predpisano svoto teh davkov, tedaj zlasti za redni znesek z vsemi cesarskimi prikladami vred pri hišnorazrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobnini in pri dohodkarini.

§ 2. Ta postava ima veljati z dnem svojega razglasenja.

§ 3. Mojemu ministru notranjih zadev in Mojemu finančnemu ministru zaukazujem, izvršiti to postavo.

Baron Apfaltrern nasvetuje, naj bi se veljava te postave omejila samo na l. 1881.

Zbor temu pritrdi in postavni načrt sprejme.

Vesteneck nasvetuje v imenu finančnega odseka sledeče:

1. V pokritje primanjkljaja v deželno-zbornej seji dné 28. junija l. 1880 odobrenega proračuna normalno-šolskega zaklada za l. 1881 v znesku 183.759 gl. 27½ kr. pobirala se bode 1881 l. 15 % priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti od rednega zneska z vsemi cesarskimi prikladami vred, pri hišno-razrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobnini in pri dohodkarini.

2. V pokritje v deželno-zbornej seji dné 28. junija l. 1880 določenega doneska k zemljiško odveznemu zakladu za l. 1881 v znesku 208.000 gl., ki se mora nabrati od priklad na neposredne davke, pobirala se bode 1881 l. 15 % priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti od rednega zneska z vsemi cesarskimi prikladami pri hišno-razrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobnini in pri dohodkarini.

3. Za slučaj, ko bi se vtegnila zdatno premeniti podloga gledé priklade za gruntni davek za l. 1881., pooblastuje se deželni odbor, dogovorno s politično oblastjo, na podlagi vsled tega spremenjene skupne svote vseh neposrednih davkov s cesarskimi prikladami vred za normalno-šolski in za zemljiško-odvezni zaklad dovoljeni procent za vsacega po 15 % spremeniti v oni procent, ki bi bil primeren spremenjene skupne svoti teh davkov.

4. Deželnemu odboru se naroča, pridobiti v smislu točke 3. dogovora dné 29. apr. l. 1876. (drž. zak. št. 72) privoljenje deželnega postavodavstva, da se za l. 1881. za kranjski zemljiško-odvezni zaklad določena 20 % priklada na neposredne davke s po cesarskem patentu od 10. oktobra 1849. l. (drž. zak. št. 412) ukazano tretjinsko priklado vred zniža na 15 % priklado k celej predpisane svoti vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti k rednemu znesku z vsemi cesarskimi prikladami vred pri hišno-razrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobnini in pri dohodkarini.

5. Deželnemu odboru se naroča, zaukazati občinam, okrajnim cestnim odborom in glavnemu odboru za obdelovanje ljubljanskega mahu, da sklenejo svoje priklade na neposredne davke za l. 1881. z ozirom na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti z ozirom na redni znesek z vsemi cesarskimi prikladami vred pri hišno-razrednem in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobnini in pri dohodkarini, ter pri dovoljenji večjih priklad ravno tako ravnati, dalje od deželnega zbora za l. 1881. uže dovoljene priklade na davke v tem smislu na primeren procent preračunati, in če bi pri tem pokazali se odlomki gledé procenta, postaviti procent na prihodnjo višjo stopinjo.

6. Deželnemu odboru se naroča, pridobiti sklepom pod točko 1, 2, 3, 4 in 5 Najvišjega potrjenja.

Vse to se brez ugovora odobri.

Vesteneck poroča o proračunih za l. 1880 in 1881 in nasvetuje:

1. Skupna potrebščina deželnega zaklada v l. 1880 v znesku vd 384.268 gl. 38½ kr. in skupni zaklad v znesku od 105.086 gl. 2 kr. se potrdi.

2. Za potrebno zalogo primanjkljaja v znesku od 279.182 gl. 36½ kr. je za l. 1880.

a) 20 % priklado na vse direktne davke, izvemši doklado za vojaščino in

b) 20 % priklado na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa pobirati.

3. Iz končnega zaostanka od 4339 gold. 64½ kr. naj se troški dovoljenih stavb v Studencu in v bolnišnici v Ljubljani predplačiloma poplačajo.

4. Deželnemu odboru se naroča preskrbeti Najvišje dovoljenje za sklep pod 2.

1. Skupna potrebščina deželnega zaklada v l. 1880 v znesku od 395.954 gl. 25½ kr. in skupni zaklad v znesku od 108.302 gl. 82½ kr. se potrdi.

Za potrebno zalogo primanjlake v znesku od 287.651 gl. 43 kr. ima se za leto 1880 pobirati:

a) 15 % priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj zlasti gledé hišnoraznega in davka od hišnih najemščin in gledé pridobnine, dohodkarine z vsemi prikladami vred;

b) 20 % priklado na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta od mesa.

3. Za slučaj, ko bi se utegnila zdatno premeniti podloga gledé priklade za gruntni davek za leto 1881 pooblastuje se deželni odbor, dogovorjeno s c. kr. politično oblastjo na podlagi vsled tega spremenene skupne svote vseh neposrednih davkov s cesarskimi prikladami vred za deželni zaklad dovoljeni procent (15 %) spremeniti v oni procent, ki bi bil primeren spremenjene skupne svoti teh davkov.

4. Deželnemu odboru se naroča, preskrbeti Najvišje dovoljenje za sklepa pod 2 in 3.

Nadalje nasvetuje isti:

- a) Deželnemu odboru se dovoli, da l. 1880 in 1881 za posebno potrebne ceste v deželi, katerih izdelovanje je silno, lahko daje iz svote 25.000 gl., katera se mu zato dovoli, subvencije okrajnim cestnim odborom, ki pa posamič ne smejo presežati svoto 1000 gold. in katere ima deželni odbor, pri prihodnjem deželnem zboru opravičiti.
- b) Deželnemu odboru se naroča preiskavati ali bi ne bilo ceneje za deželni zaklad, ako bi se za pisarniške potrebščine pri deželnih uradih ne dajalo pavšalov, ampak ko bi se po drugem poti skrbelo zato.
- c) Deželnemu odboru se naroča, naj gleda na to, da bode igriška hiša (ballhaus) več na leto donasala.
- d) Deželnemu odboru se naroča, preiskavati s kakšno pravico so šole v deželnem licealnem poslopji in delati na to, da se to poslopje državi proda ali pa tako ustanovi, da bode več dobička deželi donasalo.
- e) Slavni deželni zbor naj naroči deželnemu odboru, brez odloga ukreniti in dognati česar treba, da se zastanki norišnega zaklada kolikor mogoče izterjajo, take terjatve pa, o katerih se brez dvoma izkaže, da nij moči jih izterjati, odpušče definitivno.
- f) Slavni deželni zbor naj sklene, da je deželnemu odboru nalog, v poročilu o svojem delovanji vsako leto navajati, v katerih slučajih se je redna oskrbovalna taksa izjemoma znižala, da deželni zbor to znižanje potrdi.

O proračunu za leto 1880 in 1881 in o teh predlogih prične se generalna debata.

(Dalje prih)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. julija.

Poročali smo, da je **dolenje-avstrijski** deželni zbor sklenil, da stari deželno-zborski sklepi se ne smejo cesarju predložiti v sankcioniranje. Kako pa vlada o tej zadevi misli? Na to vprašanje odgovarja oficijozni „Wiener Abendpost“, da vlada tega sklepa deželnega zbora dolenje-avstrijskega ne bode predložila cesarju v potrjenje, ker je nepotreben. Centralistom je ta odgovor spet naložil novih skrbi.

Deželni zbor tirolski konča denes seje; nižje avstrijski je sklenil včeraj; gališki traja še do 24. t. m. Oficijozni in ustavoverni listi se kregajo, ali so imele obravnave deželnih zborov kaj upliva na obstanek Taaffejevega ministerstva ali ne. To je gotovo: škodovala mu niso ni malo ne.

Vnanje države.

Bolgarskemu narodnemu sebranju bode baje predložila vlada novo vojaško postavo. Deželni bramborci dobe ruskih oficijev in je doslej v bolgarsko armado vstopilo 200 ruskih podčastnikov in 34 častnikov. Deželna bramba ima 120.000 mož. V Tuli in Moskvi pa je bolgarska vlada naročila 80.000 pušek in četiri baterije. V bolgarsko armado pa baje da še vstopijo iz ruske armade: 1 general, 8 polkovnikov, 14 polkovniških častnikov, 26 majorjev, 44 stotnikov, 78 nadčastnikov, in 112 častnikov.

Tudi v **Vshodnji Rumeliji** so se začeli ozirati okolo, kako visoko število narodne vojske se more na noge spraviti. Preračunilo se je, da za slučaj vojske mej Turki in Grki Vshodnja Rumelija lahko zbere 24.000 vojakov, ki bi se združili z bolgarsko armado.

V **Parizu** je Grévy pri narodnej slavnosti 14. julija ogovoril poveljnike francoske armade, predno da je pričel nove zastave razdeljevati; pri tej priliki so bili navzočni skoraj da vsi francoski dostojenstveniki. Vsako zastavo so sprejeli eden polkovnik, jeden stotnik, barjakar, jeden podčastnik, jeden korporal in trije vojaki. Vsa slovesnost se je mirno in dostojno zvršila. Zvečer je bil ves Pariz razsvitljen, radost velika. — Novine slave utrjenje republike in morajo priznavati lepi državni razcvet Francije v zadnjem desetletju.

Dopisi.

Z Gorenjskega 8. julija. [Izv. dop.] Mnogo se je uže pisalo in slišalo zlasti iz deželnega zbora o noveji postavi, s katero nas hoče osrečiti nemška „liberalna“ stranka, resp. zastopniki petih procentov naše dežele v deželnem zboru kranjskem, namreč: odprava duhovenske bire v naturnih pridelkih in plačevanje v denarjih. Naložiti se nam hoče s to postavo zopet nov denarni davek, (kakor da bi ga imeli zdaj premalo!) kateri, enkrat potrjen, bi se od davkarij gotovo brez priznanja in usmiljenja izterjeval, kakor vsi drugi davki.

Da je taka postava za kmetovalce nepotrebna in škodljiva, to je jasno. Ako bi oni gospodje, kateri to postavo nasvetujejo, kolikaj poznali razmere mej nami kmeti in mej duhovenstvom, gotovo bi take postavne priporočati ne mogli, če imajo še piko poštenja. Oni gospodje poslanci nemškutarske stranke, kateri so bili v mestih in trgih izvoljeni, namreč od uradnikov in enakih — hočejo nam kmetom jedno postavo skovati, za katero jih nigrad nobeden kmetovalec prosil nij!

Radi bi mi vedeli, kje je tisti bolj „prebrisani del“ ljudstva na Gorenjskem (po poročilu g. dr. Schreya), kateri bi se bil za to postavo izrekel! — Slehrni lahko previdi, da kmet gotovo lažje in rajši plačuje z naturnim

pridelkom, kakor z denarjem, katerega ta teško dobi, in ako bi kateri kmetovalci bili, da bi hoteli biro v denarjih plačati, prepričan sem, da se nobeden duhoven temu protivil ne bode in lahko se bo ta bira plačala v denarjih brez postave, brez davkarije in brez rubežni in brez enakih dobrot.

Iz logaškega okraja 9. julija. [Izv. dopis.] Učitelji tukajšnjega okraja so imeli 7. t. m. svojo letošnjo skupščino v Dolenjem Logatci. Ob 10. uri so se zbrali vsi učitelji razen dveh v šolske sobi. Počastil jih je tudi okr. glavar s svojo navzočnostjo.

G. šolski nadzornik pozdravlja došle gg. učitelje in učiteljice v primeren govoru, imenuje g. Dermelja, nadučitelja iz Cerknice, za svojega namestnika in nasvetuje volitev dveh zapisnikarjev, za katera sta bila gg. Repič in Žirovnik per acclamationem izvoljena.

Posamezne točke dnevnega reda so se vršile v splošno zadovoljnost. Razen dveh referatov predavalo se je vse v slovenskem jeziku. —

Po tem so se vršile volitve. V stalni odbor so bili voljeni gg. Benedek, Božič, Dermelj, Ribnikar. V okrajni bukvarnični odbor gg. Kleč, Mandelj, Treven, Žvagen.

Došliina telegramoma od zbranih učiteljev v Postojni in Kočevji se je telegrafično odzdravilo. Mej posameznimi nasveti je bil predlog g. Dermelja, da se uvede Abecednik, kateri sta izdala gg. Razinger in Žumer, sprejet s pristavkom, da se pisava pri noveji izdaji popravi.

Končno se zahvaljuje g. predsednik pričujočim gg. učiteljem in učiteljicam za njih trudapolno delovanje na šolskem polju in konča zborovanje s trikratnim živio na cesarja, na kar se cesarska himna zapoje.

Pri skupnem obedu vršile so se razne napitnice in popevale slovenske pesni.

G. R.—arju bi pa svetovali, naj se v prihodnje proti svojemu kolegu bolj taktno vede.

Domače stvari.

— (Iz Maribora) smo dobili včeraj telegram, da je dr. Duchatsch svoj mandat kot državni in deželni poslanec odložil. Uzroki tega koraka se ne navajajo, tudi „Slovenski Gospodar“, ki nam je ravno došel, o tem še nič ne vé. Če se ta novica potrdi, ne bi bilo teško v tej mestnej skupini kandidata voliti, ki bi zdanjej vladi ne bil neprijazen, samo hoteti je treba.

— (Novi notarji na Kranjskem.) Zadnja „Wiener Ztg.“ prinaša v oficijalnem delu vest, da je pravosodni minister imenoval za notarje na Kranjskem: Janko Kersnika za notarja na Brdu; Florijana Konschegga za notarja v Kranji in penzioniranega okrajnega sodnika Josipa Kotzbecka za notarja v Ilirskej Bistrici.

— (Pod Tivolijem pobiti študent) Švigelj, o katerega nesrečnej osodi smo včeraj poročali, sicer še nij umrl, vendar se dvomi, da bi okrevaj, in če tudi okreva, zelò bi bilo bati se, da ostane vsled ran na možganih slaboumen. Zdaj se zavé le na pol, vidi vse po dvoje, spomin je izgubil, ne vé ničesa, kaj je prej bilo. — Pravijo, da so žandarji pobožnike, tri ljubljanske postopače, uže prijeli. — Jako neumno se nam zdi, da pri tej priliki obadva nemška dnevnika, ki v Ljubljani izhajata, grajata le Šišensko občino, da premalo policajuje okolo Tivolija. Kako bi mala občina Spodnja Šiška do tega prišla, zdrževati tako policijo, kakor jo je treba za trope pod-

tivskega potepuhovskega prebivalstva, ki se vse iz Ljubljane rekrutira! Za to je le c. kr. okrajno glavarstvo sposobno, ker le ono ima žandarmerijo in druga potrebna sredstva, mala kmetiška občina tu sama ne more nič in nij dolžna.

— (Letno poročilo ljubljanske višje realke) za leto 1880 kaže, da je ta zavod obiskavalo 240 učencev mej temi je bilo 112 Slovencev, 2 Srbo-Hrvata, 1 Čeh, 101 Nemec, 22 Lahov, 1 Magjar, 1 Francoz. V direktorjevem poročilu beremo na strani 41, da je naučno ministerstvo z naredbo od 3. maja 1880 ukazalo, da je odslej slovenski jezik za vsacega obligaten predmet, kdor se je pri početku kot rojen Slovenec oglasil. — Nij li žalostno, da se je moralo v Ljubljani še le 1880 kaj takega ukazovati!?

— (Na višjeji gimnaziji v Novem mestu) je bilo v minolem šolskem letu 164 dijakov, mej katerimi je bilo 154 Slovencev in le 11 Nemcev. Program te gimnazije obseza početkom prof. Fr. Brežnikova slovenski spis: „O Sokratovi metodi s posebnim ozirom na Platonovega Menona in o pojmu,“ potem pa šolske vesti. Programu je pridodan: zapisnik šolskih knjig za minolo šolsko leto, učiteljstvo in učni načrt.

— (Nagla smrt.) Denes v jutro je pripeljal kmet Janez Ahčin iz Kopanja na Dolenjskem drva v Ljubljano. Na oglu šentjakopskega mostu, kjer so mesnice, pričel jih je skladati. Mož, kakih 50 let star, morebiti, da nij še ničesa zavžil, zavrti se mu na vozu, pade na tla in — ne gane se več, padel je tako nesrečno, da je bil takoj mrtev.

— („Mestna“ godba) pod vodstvom g. Zörnerja se trudi, da bi se popolnem organizovala; g. Zörner stori več kot svojo dolžnost in reči se mora, da ne brez uspeha. Naj bi v interesu javne zabave tudi občinstvo pričelo se bolj zanimati za to „mestno“ godbo.

— (Cesar) je 200 gl. daroval za stavljenje šolskega poslopja pri sv. Ilji v Slovenskih goricah.

— (Mariborski gimnazijalci) napravijo v nedeljo 8. avg. t. l. v ptujskeji čitalnici veselico. Načrt ali spored je zanimiv, mej drugimi je tudi Hajdrihovo „Jadransko morje“ in dr. Ipavčev „Kdo je mar“? Začetek ob 8. zvečer.

— (Slovenskemu poslancu Göde-Lannoyu) je umrla hči Olga.

— (Biškop Strosmajer) je došel dne 15. t. m. v Slatinske toplice pri Rogatci.

— (Trikrat streho predrli) so drzni tatovje v Partinji v Slovenskih goricah. Okradene so tri gospodinje. Tatje odnesli so moko, kokoši, špeh in prte.

— (Strela udarila) je v viničarijo Jelene Polatnikove pri Brežicah. Hram je pogorel, posestnico je omamil blisk in deloma opekel.

— (Nesreča.) V Dobrovcah, mariborskega okraja, vzel je iznad peči nabito pištolo 6letni Francek Kac in ustrelil v 6letno Marijo Nedvedovo ter jej unese desni kazalec.

— (V Celji) so te dni ječe premajhene bile, zato so morali 15 ujetnikov poslati v Gradec, 5 pa v Maribor v zapor.

Razne vesti.

* (Strelska svečanost na Dunaji.) Na dunaji se delajo velike priprave za svečanost društva avstrijskih strelcev. Iz vseh dežel, so napovedani strelci. Sicer pa je v novinah brati, da Dunajčanje za goste, ki pridejo uže svojo nemško „gastfreiheit“ pripravljajo,

namreč došle goste strelce za denar odreti kar se bo dalo.

* (Nesreča pod zemljo.) Iz Londona poroča telegraf: V rudniku Risca pri Newportu so se vneli gazi, naredivši se v podzemeljskem rudniškem zraku, vsled tega je bil strašen razpok in 119 ljudi je mrtvih ostalo.

* (Čegavi so denarji?) V nemškem mestu Schwerinu je poštni uradnik Schulz ukradl mnogo denarnih pisem, denar ven pobral in zakopal, pisma pa brž uničil. Žena ga je izdala in pokazala, kje je denar pokopan. Našli so pa za 25.000 gold. več denarja zakopanega, nego je bilo v poštinih protokolih zapisano. Gotovo je tedaj, da je bilo v nekaterih pismih dosti več denarja, kakor pa je bilo zunaj na pismih povedano. Ker so pisma uničena, je dokaz zdaj težak in se vprašajo, čegav je denar, ki ga je več, kakor je bilo naznanjeno? Ali je pametno, menj na adresu zapisati, nego je res v pismu? Pošta bo profitirala.

* (Ženske egiptovskega razkralja.) Turške novine poročajo, da je egiptovski odstavljivi podkralj poslal svoje ženske ali harem v Neapolj. Harem je baje zelo velik in cela komisija je nastavljena za obskrbo ke-diovih ljubic.

Javna zahvala.

Čitalniški pevski zbor in „Sokol“ se najtopleje zahvaljujeta za sijajni sprejem pri izletu v Kamnik. Posebno izrekujeta srčno hvalo kamniškemu mestnemu odboru, županu g. dr. Samcu, vsem vrlim narodnim kamniškim mestjanom in gospodičinam za prelepe vence s trakovi, podarjene barjaku „Sokola“ in „pevskega zbora“; dalje za Slovstvo vnetim Mengšanom, posebnost g. županu Ant. Skoku in g. Lamovcu; potem prebivalcem iz Trzina in g. županu Ložarju; prebivalcem iz Črnuče in Podgorja.

Večno nam ostane v spominu dan 11. julija 1880. Slava vsem narodnjakom, ki so nas od Ljubljane do Kamnika tako srčno in bratovsko pozdravljali.

Živeli!

Odbor.

Za Dolenjce.

Pri administraciji „Slovenskega Naroda“ je za Dolenjce od toče pobite došel znesek 22 gld., katere je nabral g. Fr. Oblak, c. kr. poštni oficijal v Beljaku.

Darovali so:

Gospod Anton Artel	1 gld.
„ Vovk	1 „
„ C. Brand	2 „
„ J. Lussnig	1 „
„ A. Podboj	1 „
„ J. A. Sicherl	1 „
„ J. Bruner	1 „
„ Gust. Jochner	1 „
„ J. Kuhar	1 „
„ dr. Schmied	1 „
„ J. Kreft	1 „
Gospa A. Perasso	1 „
Gospod Ferbas	1 „
„ M. Morocutti	1 „
„ J. Kollegger	1 „
„ A. C. Picco	1 „
„ Fr. Baldauf	1 „
„ Ed. Kos	1 „
„ Jos. David	1 „
„ Vinc. Sarič	1 „
„ Fr. Oblak	1 „
Skupaj	22 gld.

Nadaljne nabire administracija tega lista rada sprejema in jih bode izročevala kranjskeje deželne vladi.

Dunajska borza 16. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gld.	85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73 „	66 „
Zlata renta	88 „	10 „
1860 drž. posojilo	133 „	— „

Akcije narodne banke	833 „	— „
Kreditne akcije	280 „	20 „
London	117 „	75 „
Srebro	— „	— „
Napol.	9 „	34 1/2 „
C. kr. cekini	5 „	55 „
Državne marke	57 „	75 „

Zahvala.

Vsem prespoštovanim gospodom in gospe, blagim tovarišem učiteljem, prijateljem in znancom, kateri so mojo nepozabljivo mi soprogo

Klotildo Praprotnik,

po rojstvu Žagarjevo,

tako obilno spremljevali k pogrebu, ki so jej toliko krasnih vencev darovali, jej pri pogrebu peli in s tem tolažili moje globoko užaljeno srce, se prisrčno ganljivo zahvaljujem.

V Ljubljani, dne 15. julija 1880.

Andrej Praprotnik,

nadučitelj in ravnatelj I. mestne 5 razredne
(330) deške ljudske šole.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je **prava francoska žolca.**

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri **A. Hartmannu v Ljubljani**, v Luka Tavčarjeve hiši. (273—10)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

V hiši št. 9 v spodnji Šiški pri Tereziji Povše se oddaje v najem

gostilna,

z večjo in tremi sobami, s kletjo, potem jeden **magacin.** (320—3)

Ed. Fumagalli.

Denes četrta velika predstava

s popolnoma spremenjenim programom.

Omenjati je posebno mej drugim

kanonski kralj **RAFAEL SKALI**,

potem jahalka gospica

Marija Fumagalli.

ki bode skakala skozi obroče in guirlande.

II koncu pantomima:

Zaljubljeni prostak ali skok skozi okno.

V cirkusu uči tudi nadkonjar Emilio jahat.

Spoštovanjem

Ed. Fumagalli.

(323)

Ign. Thomanova vdova

v Kravje dolini št. 12

priporoča

svojo zalogo dovršenih

nagrobni spomenikov

ter izvršuje prav po ceni vsa

v kamenosekarsko obrt

(331—1)

pripadajoča dela.

Dobro, točno in po ceni izdeluje altarje in druga cerkvena dela.

Tuji.

15. julija:

Pri Slonu: Lipold iz Idrije. — Dolenec iz Dunaja. — Bernardi iz Trsta. — Grünwald iz Dunaja.
Pri Wallé: Herzfeld iz Dunaja. — Wittas iz Trsta. — Reznicek iz Gradca. — Rottler iz Dunaja. — Thurn iz Kočevja. — Pollak iz Dunaja. — Pusch iz Sežane.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtilčki, priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezine, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

Gospod lekar **J. Seichert** v Rožnau.

Prosim, pošljite mi še jedenkrat 2 zavitka radgostskega čaja in 4 škatlice rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov. Princ Danil so celtilčki dobro deli in snedel jih je celi 2 škatlici. Baš tako izvrstno se je pokazal vaš čaj. Priloženo je 4 gld. 10 n. av. v. visokim spoštovanjem

dr. pl. Radic,

kn. črnogorski dvorni zdravnik. V Cetinji Črna gora, 24. maja 1877.

Vaše blagorodje!

Dolžnost mi je naznaniti vam, da so iz vaše lekarne naročeni rožnovski maho-rastlinski celtilčki in radgostski čaj mojej bolnej soprogi postali prava dobrota. Zato moram vam, čestiti gospod, izreči svojo najiskrenejšo zahvalo za čudotvorno ozdravljenje, katero se imam zahvaliti vašemu zgraviču. Vaše blagorodje prosim z nova, da mi svojega izvrstnega radgostskega univerzalnega čaja pošljete še dva zavitka proti povzetju.

Vašemu blagorodju popolnem udani **Viktor Saymanski,**

graščinski in gozdni oskrbnik.

Bronica, 5. oktobra 1876.

P. S. Ne bodem opustil razglasiti slave vaših izvrstnih zdravil tudi po poljskih časopisih.

Čestiti gospod!

Zoper hudo prehlajenje v vratu, katero imam že dolgo, se mi je od več strani priporočalo vaša izvrstna zdravila. Prosim vas tedaj, pošljite mi s poštanim povzetjem čaja 2 zavitka in rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 4 izvirne škatlice. Spoštovano

A. Bratke,

župnik v Vöslavu, Dolenje Avstrijsko. Vöslav, 6. novembra 1879.

Od tega po zdravniške razložbi in predpisih pripravljeni čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posode.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seichert** v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr** v Ljubljani, **W. König** v Mariboru, **S. Mittelbach** in **J. Cajbek** v Zagrebu, **Barmherzige Brüder** in **A. Nedved** v Gradcu, **A. Marek** in **J. Kupferschmied** v Celju, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl Grabacher** v Murau, **J. Illing** v Rottemanu, **W. Thurnwald** v Celovec.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno zdravlja puiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnovi (Moravska).

Jedna originalna steklenica z navodom, kako lek rabiti, stane 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava takšna voda se dobiva samo neposredno v lekarni rožnovskeje.

Rožnavske majeye brinze (pravi ovčji sir). Ker je podpisani prevzel na svoje stroške jedno največjih tukajšnjih planinskih salaš, pošilja ovčji sir najboljše vrste 1 kilo s posodo vred 60 kr. av. v.

Pri pošiljanji po pošti (poština je jednaka do 5 kilo) velja kolek in zavoj 10 kr. več.

Naslov: **J. Seichert**, lekar v kopelji Rožnau.